

Oppituntivinkkejä

Aluksi

Oppituntivinkit pohjaavat lavarunouden eri lajeihin. Materiaalissa on vinkkejä siitä, mitä lavarunous on ja miten sitä voi oppitunneilla hyödyntää. Tehtävillä ei välttämättä tarvitse saada aikaan runoa. Lavarunouden olennaista on oivallus, että lähes kaikki on runoutta, ja että kaikilla on kyky ilmaista itseään. Runoudessa kieltä saa käyttää hyvin luovasti, eikä kieliopista tarvitse välittää.

Mitä on lavarunous?

Lavarunous on innostava laji, jossa runoutta, laululyriikkaa ja esimerkiksi rap-tekstejä esitetään yhdessä.

Lavarunouden juuret ulottuvat suulliseen tarinankerronnan perinteeseen. Nykyään siihen yhdistyvät etukäteen kirjoitettu, ja monesti ulkoa opeteltu, runo ja sen esittäminen. Tyylien kirjo on laaja vaihdellen perinteisemmästä runoudesta kohti räppiä, tarinankerrontaa ja stand up -komiikkaa. Esiintyjät hyödyntävät erilaisia elementtejä muovattaessa runoesitystään: tekstillisten keinojen lisäksi esiintyessä voidaan hyödyntää mm. ääntä, kehonkieltä, liikehdintää, tilaa, pukeutumista, rekvisiittaa, musiikkia, kontaktia yleisöön, ja myös itse esiintymispaikka luo oman ulottuvuutensa esitykseen.

Lavarunous ei ole tarkkojen sääntöjen, mittojen tai muotojen sanelema runouden muoto, vaan kutsuu tyylien moninaisuutta luokseen. Perinteisestä runonlausunnasta lavarunouden erottaa se, että runon kirjoittaja on aina sama henkilö kuin sen esittäjä. Lisäksi lavarunoudessa esittäjän persoona kuuluu usein olennaisena osana esitykseen.

Poetry slam

Poetry slam on leikkimielinen lavarunokilpailu, jossa kilpailijat esittävät omia runojaan (maks. 3 min esitys per kierros) ilman rekvisiittaa. Kilpailussa on kolme kierrosta, joista jokaisen jälkeen tippuu puolet kilpailijoista pois. Puolueeton tuomaristo valitaan yleisön joukosta, ja he antavat jokaiselle runolle pisteet 0-10 väliltä, jonka jälkeen paras ja huonoin piste poistetaan ja loput kolme lasketaan yhteen.

“Slämeissä” yleisöä kannustetaan taputtamaan esiintyjälle, ei pisteille. Vaikka runojen arvostelussa onkin tarkoitus olla tarkka, esiintyjän kannustus tulisi aina olla ehdotonta, ja yleisöä ohjeistetaan korkeintaan buuaamaan tuomareiden antamille huonoille pisteille.

Slam-runoudesta voidaan erotella neljä peruselementtiä:

- 1) aktiivinen kontakti yleisöön
- 2) tarkoituksellinen yritys vaikuttaa yleisöön tai ohjeistaa sen jäseniä johonkin
- 3) tekijän ja hänen ainutlaatuisuuden painottaminen sekä
- 4) sitoutuminen tasavertaisuuden ja monimuotoisuuden ideaaleille. Samat elementit pätevät pitkälti lavarunouteen yleisemminkin.

Esimerkiksi Juho Kuusen Testamentti

<https://www.youtube.com/watch?v=61c-3Noov0s>

Jatkuu »

Oppituntivinkkejä

Spoken word

Spoken word määritellään useimmiten kattotermiksi puhe-esitykselle, joka voi olla tarinankerrontaa, runoutta tai stand up -komiikkaa. Sitä voi esittää musiikin kanssa tai ilman. Useimmiten spoken word -runo on minä-muodossa kirjoitettu, henkilökohtainen ja kantaaottava, ja se pyrkii herättämään sen kuulijassa tunteita ja ajattelemaan jotain asiaa uudesta näkökulmasta.

Esimerkiksi Elsa Töllin NEW YORK 1

<https://www.youtube.com/watch?v=72VPjvPz0Xk>

Esimerkiksi Sarah Kayn If I Should Have a Daughter

<https://www.youtube.com/watch?v=0snNB1yS3IE>

Lukuvinkkejä ja linkkejä:

LAVARUNOILIJAINA TOIMINEIDEN TEKIJÖIDEN RUNOTEOKSIA:

J.K. Ihalainen: Sytykkeitä (Sammakko 2016)

Aura Nurmi: Villieläimiä (Kolera 2016)

Yahya Hassan: Runoja (Tammi 2015)

Harri Hertell: Kunnes oppii kävelemään (Helsinki Poetry Connection 2011)

Susinukke Kosola: Avaruuskissojen leikkikalua (Sammakko 2016)

Levyjä ja kuunneltavaa:

Nuoren Voiman Liiton Lavarunoradio-podcast <http://nuorivoima.fi/kuuntele>

Veera & Ümit <https://soundcloud.com/veerajaumit>

Juho Kuusi <https://soundcloud.com/juho6>

Kasper Salonen: Jigsaw EP https://soundcloud.com/kasper_salonen/sets/jigsaw-ep

Oppaita:

Harri Hertell (toim.): Lavaruno-opas (Savukeidas 2017)

Helsinki Poetry Connection: Lava-antologia (Poesia 2013)

Muuta:

Beat-kirjallisuuden klassikkoromaani tuomaan oikeanlaista henkeä:

Jack Kerouac: On the Road (1957)

Lavarunousvideoita:

Helsinki Poetry Connectionin Poetry Cam -hanke https://www.youtube.com/channel/UCMH3kgI26WIL54_vh0UxyGg

Button Poetry <https://www.youtube.com/user/ButtonPoetry>

SLAMBassadors https://www.youtube.com/channel/UCCk_XGeg2xN6erwtlx42Taw

All Def Poetry <https://www.youtube.com/user/AllDefPoetry>

Sarah Kay If I Should Have A Doughter (tekstitetty versio!) <https://www.youtube.com/watch?v=JQgz2AhHaQg>